

ságait szem előtt tartó „Fej”-e emelhető ki a szépségművészet szobor közül.

Az utóbbi évek fellendüléséhez mérőan, most is jelentős eredményeket mutat a grafika. Würtz Ádám zsúfolat, apró figurákat halmozó, játékos, ötletes rézkarcai, Szurcsik János, Hincz Gyula művei adnak rangot a kiállításnak.

Utolsó helyen, de nem utolsósorban említtem meg Teylen Margit ötvöstárgyait és Perczel Erzsébet képzőművészeit, melyek nagy mesterségbeli tudást és jó ízlést mutatnak.

Kelényi György

Horváth János kiállításáról

A szombathelyi Savaria Múzeumban került bemutatásra Horváth János festőművész grafikai kiállítása. A művész a Képzőművészeti Főiskolán végig Hincz Gyulánál tanult s 1954-ben végzett. Noha számos kiállításon szerepelt képeivel, ez volt első önálló bemutatkozása. Egyéni kiállításán tussrajzait és vízfestményeit állította ki, szám szerint 31-et. Egyidejűleg két olajképpel vett részt a megyei képzőművészeti tárlaton. Főleg Keszthely, Szigliget, Vonyarcvashegy táji szépségei ihlettek. Horváthot láthatóan a természet látvány izgatja, azonban mégsem bízza magát fenntartás nélkül szeméire, a pillanatot cselegettségére. Jól megnézi a motívumot, szinte látni véljük, hogy körbe járja, hogy képpé szerkeszti. A tudatosság nem megy a spontán lelkesedés rovására, a tájképek frissek, élénkek s amellett mégsem futó pillanatképek. Valamennyi képén érződik az alapos elmélyedés, a hosszú érlelés, és a szakmai felkészültség. Ha igaz az, hogy a grafika viszonylag sokat és bölcsen mondó műfaj, akkor ezt a nézetet e kiállítás anyaga töréstesen igazolja. Nem azért, mintha néhány vonalat látnánk csak egy-egy rajzán, vagy ujjnyi pacnikat és nagyvonalú szignót. Mi sem áll Horváthtól távolabb, mint az effajta henyesség, vásári trüfki, festői buborék, amely „művész” címen legfeljebb sznobokat és börtoralan nézőket elégít ki. Horváth tussrajzai megőrkítiknek valamit, egy részletet a természetnek, kikötött csónakokat, vagy hullámos dombvonalát tájat, éreztetve a geológiai vázat éppúgy, mint a kulturált, megmunkált szántóföldeket. Ha a grafika az érett művész nyelve, akkor Horváth Jánosnak érdemes volt nem szietni a kiállítással. Amikor a slendrián rajzok valószínűleg elárasztanak bennünket hálóirapokban, folyóirapokban és könyvekben, annyit kiűnő grafikusokhoz s alkotás ellenére, jóleső érzést kell látni a művész kiállított anyagából íradó komolyságot és felelősséget a művészet és a közönség iránt. Látszik, hogy festői élményei belülről fakadnak, nem határidős kényszerűk a kivételre. A képek érettek, egyszerűek utalnak az alkotó jókedvére és művészi módszere fegyelmére. A tussrajzok ebben az esetben mintegy erkölcsi fölitéleket és biztosítékot a művész kifinomult és erőteljes kolorizmusú árasztó akvarelljeinek. Így rajzai sem kevesebbek vízfestményeinél. Még azonos tematika, motívum esetén sem csökken egyik hitele és értéke sem a másik előtt. Mintegy összefoglalású csak annyit, hogy a művész kulturált ízlése, színerkényessége és

tónusgazdagsága egyaránt biztató. — Remélhetőleg nem kell sokáig várniuk következő kiállítására.

Szij Ressel

Horváth Olivér jubileumi kiállítására Pécsen

A pécsi Janus Pannonius Múzeum teremben rendezték meg Horváth Olivér negyvenötödik alkotását bemutató jubileumi kiállítását. A művész előzőleg hosszú ideig Bonyhádon élt, az ottani jövővő gimnázium tanára volt. Pár éve került Pécsre, az itteni Tanárképző Főiskola rajzszakszékre, munkatársának. Most ünnepli működésének negyedszázados jubileumát. Ez a kiállítás tisztán ezért, ebből a szempontból is jelentős.

De még fontosabb, ha a kiállított képeken — olajokon, gouache-okon, tusrajzokon, levírozott tusokon, filctoll-rajzokon és színes sztanliol-mozaikeken — azt vesszük észre, hogy mind újkéltetők, frissek. Horváth Olivérnek a Pécsre költözés, az ítéltés nagyszerű lehetőségeket adott; időt a dolgozásra, időt az utazásra, bírálva alakító közösséget, pályatársakat, munkásságát méltányoló közönséget. Mindez nagy munkakedvet keltett művészközlökben és irigylésre méltó termékenységgel ajándékozta meg. Ennek a jubileumi kiállításának éppen ezért az a legfontosabb mondanivalója, hogy Horváth Olivér élt, dolgozik, egyre többet, egyre jelentősebbeket alkot. Lehet-e ennél nagyobb ajándék, öröm egy előzőleg nem minden tekintetben megnyugtató körülmények között élt és dolgozott művész huszonötödik jubileumára?

Úgy gondoljuk, hogy nincs, és ennek a felismerésnek a jegyében ismertettük művésztünk kiállítását.

Horváth Olivér munkáit bizonyos nemes konzervatívizmus, kiegyensúlyozottság jellemzi; jóllehet témái zömükben újszerűek, napról napra formálódó mai életünkkel kapcsolatosak. Jellemző tulajdonsága még, hogy munkáit át- meg átszóvi a nevelői, pedagógusi mentalitás. Képei önmagukat magyarázó erővel bírnak, mondhatni didaktikusak. Ez a pedagógusi mentalitás mutatkozik meg technikájában is, egyrészt a sokféleségben, a sok próbálgatásban, másrészt pedig a különböző eljárások egymást kiegészítő, egészéssé tevő alkalmazásában. Alkotásai javarésze jelentős művészettörténeti, történeti, mitológiai vagy éppen földrajzi tájékozottságot feltételez, mert csak így mutatkoznak meg a maguk teljes valóságában. Különösen vonatkozik ez az utazásai során alkotott vagy úti élményei hatása alatt idehaza készített munkáira.

Szerkesztési módja roppant konstruktív, nem bontja meg a formákat, hanem inkább összefogja, körülhatárolja őket. Nem kenyerre az egyszerűsítés sem, sőt nagyon is érdeklik a részletek iránt. Ezt mutatják a képeken adódó felületi elemző megmunkálási, a kontúrok, árnyékok erőteljes jelzései. Mind-ebből következik, hogy egy tiszteltetreméltó, de közel sem klasszikus formákban mutatkozó művészség is jellemző Horváth Olivérre. Szereti a tájakat, tárgyakat úgy megmutatni a maguk valóságában, hogy azok összetettség, részletgazdagsága mindenki számára

érzékeltető legyen. Különösen vonatkozik ez sztanliolrajzaira, mozaikjaira.

A kiállítás nagy erénye volt az egységesség. Kévs kiállításon láthatunk annyira azonos kvalitású, megegyező technikájú alkotásokat, mint itt. *Halovásár* című olajképe mozgalmaságával, kompozíciójának harmóniájával tűnik ki. A *Pihenő munkások* című alkotása mai témát dolgoz fel, egyéni módon, érdekes kompozícióban. A jobb oldalon álló figurák figuráit a bal oldalon álló munkás figurájának kijegészíti, így mindkettőjüknél nagyobb gép. A gép elhelyezése az emberek földe, de ugyanakkor melléhelyezése is mély, társadalmunkban fölötébb aktuális kérdéseket támaszt a szemlélőben. Külön meg kell emlékeznünk *Mecseknyádas* című olajfestményéről, amely a folklor világába vezet; valóságos mesealut tár elénk; olyan, mintha egy kis faluról szóló népmese illusztrációja lenne. A templom köré sürtéret, szigorú egyességbe foglalt pár ház Mecseknyádasnak, ennek a festői kis községnek az eszenciáját adja. Szemlélése felidéz bennünk mindazokat a sokszor idilli hangulatokat, amelyek a faluval kapcsolatosan bennünk élnek. Pedig a képről leolvashatóan is tudjuk, hogy a mai falu nem az ideális helye, a romantikus és voltaképpen sohasem létezett nyugalom puha fészke, hanem a győtrődésekkel teli, nehéz munkával létrehozott és fenntartott emberi közösség hétköznapi, nagyon is általános helye.

Igen sok munkája foglalkozik a dolgozó emberrel. Ezekben a munkások különböző terephelyzetben, jól elcsent mozdulatokkal, a központi képek ki kompozícióknak (*Szurofarralók, Épitkezés, Árhélt a Dunán* stb.). Érdemes ellentmondásként sok esetben úgy fejezi ki a dolgozó embert, a munkát, hogy nem is ábrázol embert a képen, hanem csak tájat, épületet, üzemenrészt (*Betonkeverő üzem, Homokrostáló, Préhász, Hegy-ház* stb.).

Külön kell szólnunk sztanliol-mozaikeiról. Ezekkel majdnem natúrális módon üti-élményeinek állított emléket (*Madri, Sienna, Firenze, A sorrentoi tengerpart, Róma, Pompeji romok, Sorrento hízek* stb.). Ezek érdekes technikai és műfajbeli újításnak is foghatók fel. Nagyon valószínű, hogy a különböző színű sztanliolok csillogása, a majdnem natúrális ábrázolásomd csak a mediterrán, közelebről olasz táj, illetőleg klasszikus építmenny vagy azok romjainak ábrázolásánál válik be.

Külön figyelmet érdemel művésztünk színvilága. Ennek jellemzésénél furcsa paradoxonnal kell élünk, mert úgy érezzük, hogy Horváth Olivér színvilága viszonylagos szegénysége ellenére is gazdag, sok árnyalatú; a tér, a távolság érzékeltetésére kiválóan alkalmas. Műveinek színösszhangja is szürkés-zöld, a szürkés-kék. Benn ezúlv kevés színnel dolgozik, de telítettséget, árnyalat, valamint a hideg és meleg színösszhanghatás kiegyensúlyozásában gazdag.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy az a kiállítás megnagyításán is elhangzott, hogy Horváth Olivér alkotó tevékenységével Pécs képzőművészeti élete gazdagodott és reméljük, hogy művésztünk alkotókedvének növekedésével, művészetének fejlődésével még inkább gazdagodni fog.

Dankó Imre